

İLKOKULDA MEYVE SEBZE ÖĞRENME¹***LEARNING FRUIT AND VEGETABLES IN PRIMARY SCHOOL*****Ayşe AYGÜN**

Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği

Orcid id:0000-0001-7286-210X

Mustafa YEŞİLYURT

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim

Orcid id:0000-0003-4108-7457

Özet

Toplumların gelişmişlik seviyeleri, kullandıkları eğitim-öğretim programları ile yakından alakalıdır. Öğrencilerin öğrendiklerini günlük yaşama yansıtılabilme ve kullanabilme becerisi eğitim öğretimdeki başarıyı göstermektedir. Hayat bilgisi dersinin anlatımında kullanılacak materyaller konunun içeriğine ve sınıf düzeyine uygun olarak hazırlanmalıdır. Diğer taraftan her çocuğun öğrenme biçimi farklıdır. Bu yüzden öğrencilere tek bir kalıp yöntem ile dersleri öğretmek hem öğretici hem de öğrenen açısından zor olacaktır.

Çalışmada ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin hayat bilgisi dersinde “meyveler ve sebzeler” konusunu teknolojik içerikle ve geleneksel içerikle öğrenme biçimleri incelenmektedir. Sonuçlar gösteriyor ki, öğrenciler teknoloji ile eğitim aldıklarında geleneksel yöntemlere göre daha etkin bir şekilde öğrendiği tespit edilmiştir. Son testte iki grup arasındaki bilgi puanı farkı 2,00 olarak hesaplanmıştır. Ön testte iki grup puanı eşit iken öğrenim sonunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşmuştur.

Hayat bilgisi dersi çocukların yakın çevresini daha iyi tanıyıp algılayabilmesini sağlar. Bu bağlamda öğretilenlerde öğrencilerin aktif rol alması önem arz eder. Günümüz çocuklarının teknolojiye olan merak duygusu onları geleneksel yöntemlerden sıkabilir. Bu yüzden eğitim sisteminde şartlar elverdiği kadar yeni yöntemlere ve teknolojiye fırsat vermek gerekir. Bu uygulamada öğrencilerin teknoloji ile eğitiminin geleneksel öğrenme yöntemine göre daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Objektif gözlemci olan araştırmacı kimliğine göre öğrenciler, aktif rol aldığı derslerde, teknolojinin kullanıldığı derslerde daha başarılı ve daha istekli olmuştur. Bilgilerin kalıcılığı ve öğrenmenin kolaylığı bakımından hayat bilgisi dersinde teknolojik materyallerin kullanılması sonucuna ulaşılmıştır

Anahtar kelimeler: Çocuk, meyve-sebze, ilkokul**Abstract**

The development levels of the societies are closely related to the education and training programs they use. The ability of students to reflect and use what they have learned in daily life shows success in education. The materials to be used in the life studies lesson should be prepared in accordance with the content of the subject and the class level. On the other hand,

¹ Bu çalışma 5. Uluslararası Mardin Artuklu Bilimsel Araştırmalar Kongresinde sözlü olarak sunulmuştur.

each child's learning style is different. Therefore, it will be difficult for both the instructor and the learner to teach the lessons to the students with a single pattern method.

In the study, the learning styles of primary school third grade students in life studies lessons about "fruits and vegetables" with technological, traditional, and general content are examined. The results show that when students receive technology education, it has been found that they learn more effectively than traditional methods. In the post-test, the knowledge score difference between the two groups was calculated as 2.00. While the two group scores were equal in the pre-test, a statistically significant difference occurred between the groups at the end of the education.

Life studies lessons enable children to get to know and perceive their immediate surroundings better. In this context, it is important that students take an active role in what is taught. Today's children's curiosity for technology can bore them with traditional methods. Therefore, it is necessary to give opportunities to new methods and technology in the education system as conditions permit. In this practice, it has been concluded that the education of students with technology is better than the traditional learning method. According to my researcher identity, who is an objective observer, the students have been more successful and more enthusiastic in the lessons they take active roles in and the lessons in which technology is used. It was concluded that technological materials were used in life studies lessons in terms of permanence of information and ease of learning.

Keywords: Child, fruit-vegetable, primary school

1. GİRİŞ

Gelişmişlik seviyesini, toplumların uyguladıkları eğitim-öğretim müfredatları belirler. Öğrenilenlerin, gündelik yaşamda kullanılma becerisi, öğretim müfredatının başarısını göstermektedir. Eğitimli birey, kendisini ve çevresini öğrenir, sorunlara çözüm üretebilir, zorluklara uyum becerisi geliştirir (Güneş ve Demir, 2007: 169). Derslerin anlatımında kullanılacak materyaller konu içeriğine ve sınıf düzeyine uygun olarak hazırlanmalıdır. Öğrenme biçimi farklı olabilecek her bir çocuğun eğitimi önemlidir. Tek bir yöntemle dersleri öğretme çabası, öğreticileri ve öğrenenleri zorlayacaktır.

Teknoloji ve bilim alanlarındaki değişimler, toplum yapısını geliştirmektedir. Bu değişim topluma uyumu sağlayacak olan eğitimi de farklılaştırmaktadır. Bu farklılaşmaların en önemli oluşumu, eğitim sistemlerinde teknoloji kullanmanın yaygınlaşmasıdır. Öğrenme teknolojisi öğrenme sürecini geliştirmek ve öğrenmeyi kolaylaştırmakta olan teknolojik sistemleri içermektedir (Sayan, 2016: 68). Öğrenme ortamlarında, teknoloji kullanımı öğrenmeyi kolaylaştırmakta ve öğrenilenlerin kalıcılığını artırmaktadır. İlkokulda da teknoloji kullanımı ilgiyi arttırmakta ve öğrencilerin derse katılma isteği duymasını sağlamaktadır. Özellikle hayat bilgisi gibi günlük hayatı anlamaya yönelik, yaşam bilgilerini de içeren bu derste teknoloji kullanarak öğretmek önemli bir tercihtir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Çalışmada ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin hayat bilgisi dersinde "meyveler ve sebzeler" konusunu teknolojik içerikle ve geleneksel içerikle öğrenme biçimleri incelenmektedir. Çalışmada öğrencilerin hangi meyvenin nerede yetiştirildiğini bilgisine sahip olması ve düz anlatım tekniği olan geleneksel yöntem ile akıllı tahta, bilgisayar, projeksiyon gibi teknoloji temelli yaklaşımların karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Konu anlatımından sonra yapılan uygulamalar ile bilgilerin kalıcılığı sağlanmak istenmiştir.

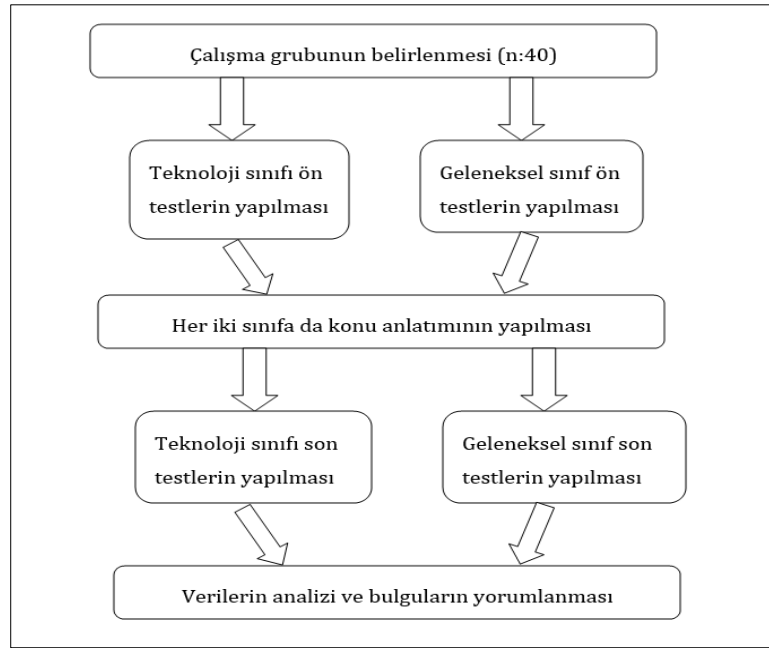
1.2. Araştırmanın Problemi

İlköğretim okullarında kaliteli öğrenme sonraki süreçlerde öğrencilere kolaylık sağlamaktadır. Ancak günümüz öğrencilerinin teknolojiye olan ilgisi kalıplaşmış öğretme

yöntemlerini sorgulatmaktadır. Bu araştırmanın problemi yeni bir teknik olan teknoloji ile öğrenmeyi geleneksel yöntemler ile karşılaştırmak ve hangi yöntemin daha etkili olduğu belirlemektir. Ayrıca öğrenme yöntemlerinin kendi içindeki değişimleri ilgili problemin bir parçasıdır.

2. YÖNTEM

Araştırmada öğrencilerin ilgili bilgileri öğrenmesinde; geleneksel yöntem (gösterip yaptırma, düz anlatım, soru-cevap, beyin fırtınası, problem çözme teknikleri ile interaktif oyunlar) ve yenilikçi bir yaklaşım olan teknoloji temelli öğrenme yönteminden (interaktif video yöntemi) yararlanılmıştır. Araştırmanın adımları şekil 1’de verilmiştir:

Şekil 1. Araştırmanın deseni

Ders anlatımından önce gruplara 10 sorudan oluşan bir test yapılmıştır. Konu anlatılmadan önce yapılan bu testte gruplar arasında meyve ve sebzeler konusundaki bilgi düzeyinin istatistiksel olarak farklılık olup olmadığı bulmaya çalışılmıştır. Konu anlatımından sonra öğrencilerin bilgi düzeyi tekrar ölçülmüştür. Böylelikle hem ön test ve son test arasındaki fark hem de gruplar arasındaki fark gözlemlenmiştir.

2.1. Çalışmanın Örneklemi

Çalışma 2020-2021 eğitim – öğretim yılı Bursa ili Osmangazi ilçesi TOKİ Şehit Jandarma Er Ali Bakış ilkokulu 3A ve 3B sınıfı öğrencileriyle yapılmıştır. Örneklem kura ile belirlenen iki sınıftan oluşmaktadır. Tamamen tesadüfî olarak 3A sınıfı teknolojik öğrenme grubu, 3B sınıfı geleneksel öğrenme grubu olmuşlardır.

2.2. Veri Toplama Formu

Araştırmacı tarafından oluşturulan 10 soruluk test meyvelerin ve sebzelerin yetişme biçimlerine ilişkin soruları içermektedir. Meyvelerin ve sebzelerin nerede yetiştiğini bilen öğrenciler doğru yanıt; bilmeyen veya boş bırakan öğrenciler yanlış yanıt vermiş kabul edilmiştir. Her bir öğrencinin doğru yanıtları 1; yanlış yanıtları 0 puanları ile değerlendirilmiş ve testten alınan doğru cevap sayısı testin puanını oluşturmuştur.

2.3. Veri Analizi

Elde edilen araştırma verileri gerekli inceleme sonrasında, SPSS 25.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma veri değerlendirmesinde, açıklayıcı istatistik bilgiler (denek sayısı, yüzde oranları, aritmetik ortalama, standart sapma değerleri) kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığı normallik testlerinin yanı sıra histogram, Q-Q grafiği ve kutu-çizgi

grafikleri ile; çarpıklık ve basıklık; varyasyon katsayısı gibi dağılım ölçüleriyle belirlenmektedir (Hayran ve Hayran, 2011:35-48). Normallığın sağlanması için verilerin saçılma diyagramında değerlerin 45 derecelik doğruya yakın gözlenmesi ve kutu çizgi grafiğinde kutunun ortanca çizgisini ortalayarak konumlanması gerekir (Büyüköztürk, 2011:40).

3. BULGULAR

Araştırma verileri için normal dağılım, normallik uygunluğu istatistikleri ve çarpıklık basıklık değerleri üzerinden incelenmiştir. Ön test ve son test skorlarının öğretim yöntemleri açısından karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi; öğretim tekniklerinde ön test ve son test skorlarının karşılaştırılması için eşleştirilmiş örneklem t testi kullanılmıştır (Kul, 2014:26-29). Araştırma datası için normal dağılım varsayımının sağlandığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısında teknolojinin kullanılması ile öğretim diğer yarısında geleneksel yöntem ile öğretim esas alınmıştır. Tüm gruplarda öğrencilerin %50'si kız, %50'si erkektir (Tablo 1). Üçüncü sınıfta okuyan öğrencilerin hepsinin 8 yaşında olduğu ve çalışmaya dahil edilenler içinde sınıf tekrarı yapan öğrencinin olmadığı doğrulanmıştır.

Tablo 1. Demografik özellikler

Grup		n	%
Teknoloji sınıfı (Deney grubu)	Kız	10	50,0
	Erkek	10	50,0
Geleneksel sınıf (Kontrol grubu)	Kız	10	50,0
	Erkek	10	50,0

118

Teknolojinin kullanılması ile öğretim yapılan deney grubunun kendi içindeki değişimi incelendiğinde son test puanlarının ön test puanlarından istatistiksel olarak daha anlamlı ($p<0,05$) ve daha büyük olduğu tablo 2'de gösterildiği şekilde tespit edilmiştir. Öğretilen meyveleri öğrenciler öğrenmiş ve uygulama sorularına büyük ölçüde doğru yanıt vermişlerdir. Geleneksel yöntemlerin kullanılması ile öğretim yapılan grubunun kendi içindeki değişimi incelendiğinde ön test puanlarının son test puanlarından istatistiksel olarak daha küçük olduğu ve tablo 2'de görüleceği gibi iki test arasında son test lehine anlamlı ($p<0,05$) fark olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Ön test ve son test puanları

Grup	Ön test Ort±SS	Son test Ort±SS	Eşleştirilmiş grup t testi	p değeri
Teknoloji sınıfı	2,75±1,41	8,20±2,12	-9,660	0,000*
Geleneksel sınıf	2,75±1,68	6,20±1,74	-5,510	0,000*
Bağımsız grup t testi	0,000	3,267		
p değeri	1,000	0,002*		

* $p<0,05$

Öğrencilerin son test ve ön test puanlarının gruplar arasındaki değişimi incelendiğinde, öntest puanlarının teknoloji sınıfı ile geleneksel sınıf arasında farklılık göstermediği ($p>0,05$); ancak son test puanlarının teknoloji sınıfı ile geleneksel sınıf arasında teknoloji sınıfı (deney grubu) lehine anlamlı düzeyde ($p<0,05$) farklılık olduğu Tablo 2’de gösterilmiştir.

Son ölçümlerde teknoloji sınıfının bilgi düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin bilgi düzeyi son testten aldığı puanlar ile belirlenmiştir. Bu bulgular gösteriyor ki, öğrencilerin; teknoloji destekli eğitim aldıklarında, geleneksel yöntemlere dayalı öğretimden daha etkin bir şekilde öğrendiği tespit edilmiştir. Son testte iki grup arasında deney grubu lehine bilgi puanı farkı 2,00 olarak hesaplanmıştır. Ön testte iki grup puanı eşit iken öğrenim sonunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşmuştur.

Tablo 3. Cinsiyete göre değişim

	Cinsiyet	n	Ort±SS	Test değeri	p değeri
Ön test	Kız	20	2,90±1,51	0,614	0,543
	Erkek	20	2,60±1,57		
Son test	Kız	20	7,10±2,07	-0,289	0,774
	Erkek	20	7,30±2,30		

Tablo 3’de son test ön test puanlarının cinsiyete göre değişimi incelendiğinde, son test ön test puanlarında, öğrencinin cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı ($p>0,05$) farklılık görülmediği tespit edilmiştir. Kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin, son test ön test puanlarının benzer olduğu görülmüştür (Tablo 3).

119

4. SONUÇ

Hayat bilgisi dersi çocukların yakın çevresini daha iyi tanıyıp algılayabilmesini sağlar. Bu öngörünün sağlanması, öğrenme süreçlerinde öğrencilerin aktif rol alması ile gerçekleştirilebilir. Bu çalışmada, teknolojik öğrenme ortamlarının öğrencilerin öğrenmelerinde, anlamlı düzeyde olduğu değerlendirilen sonuçlara ulaşılmıştır. Hayat bilgisi dersindeki aktif katılım ile gerçekleşen, öğrencilerin zihinlerinde oluşan kalıcı bilgiler sayesinde, ilgili fen bilgileri ve sosyal bilgiler derslerinde de daha başarılı olacakları bir düzeye ulaştıkları düşünülmektedir (Türer, 1992: 260). Günümüz çocuklarının teknolojiye olan merak duygusu, onlarında geleneksel yöntemlerin kullanıldığı öğrenme ortamlarında yeterince kalıcı olmayan öğrenmeler gerçekleştirecekleri durumlara neden olabilir. Bu yüzden öğrenme ortamlarında, şartlar elverdiği kadar yeni yöntemlere ve teknolojiye fırsat vermek gerekir. Bu uygulamada öğrencilerin teknoloji ile eğitiminin geleneksel öğrenme yöntemine göre daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre öğrenciler, aktif rol aldıkları ve teknolojinin kullanıldığı derslerde daha başarılı ve daha istekli olmuştur. Bilgilerin kalıcı olması ve öğrenmenin kolay gerçekleşmesi için, hayat bilgisi dersinde teknolojik materyallerin kullanılmasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKLAR

Hayran M., Hayran M. (2011). Sağlık Araştırmaları İçin Temel İstatistik. (Birinci Basım), Ankara: Omega Araştırma.

- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kul, S. (2014). Uygun İstatistiksel Test Seçim Kılavuzu/Guideline For Suitable Statistical Test Selection. *Plevra Bülteni*, 8(2), 26.
- Türer, C. (1992). Hayat bilgisi dersinin önemi ve öğretim şekli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8).
- Güneş, T. & Demir, S. (2007). İlköğretim müfredatındaki hayat bilgisi derslerinin, öğrencileri fen öğrenmeye hazırlamadaki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 169-180.
- Sayan, H. (2016). Okul Öncesi Eğitimde Teknoloji Kullanımı. 21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(13).